

עטרת תפארת

זמן פרישה ממלאכה – ב"ב
מתן תורה 7:05

פרשת

נשא

מתן תורה

◆◆◆

שנת תשפ"ו

◆◆◆

גליון 349

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

ובנו בחרת מכל עם ולשון

דבכל פעם קודם שמתחיל ללמוד יחשוב קצת ביראת שמים, ומוזמן לזמן כשמרגיש שכבר התקרב קצת, צריך שוב להתבונן ולהחזיר רוח של יראת שמים, ואומר ר' חיים וואלוזינר שזה כמו קב חומטין דמשמע שבלי זה אי אפשר להתקיים.

ולכן האברכים היקרים כאן, בודאי בלי ספק שאין כל פגם ביראת שמים שלהם, אבל החלק הזה איננו יודע אם מקיימים, דכל אחד כשנכנס, תיכף ומיד הוא יושב בגמרא, וזה טוב מאד, [בלי לדבר דברים בטלים ח"ו], אבל חלק זה לחשוב מעט ביראת שמים לא מקיימים.

והרי ר' חיים וואלוזינר אומר שצריך לעשות ככה, ואומר שבלי זה אין את האוצר – את הכלי להחזיק בו את התורה, וא"כ ההצלחה לא תהיה כל כך... ואם רואים כאן הצלחה בודאי שיש יראת שמים בלא שום ספק, אבל יכול להיות שהיה עוד יותר ועוד הרבה יותר, אם היו מקיימים את מוש"ב הנפש החיים, שתיכף ומיד כשנכנס ללמוד הוא מרגיש שהוא לא יושב ולומד סתם, אלא נכנס לסוגיא מתוך יראת שמים, וכן בכל רגע ורגע אם הוא מרגיש שנחלש צריך שוב להתעורר.

ודברי ר' חיים וואלוזינר לא נאמרו לאנשים שהם קרים ביראת שמים חלילה דהם, אלא כאנשים שהם ביראת שמים, אין מזרחין אלא למזרחין, וגם מי שמחזק צריך חיזוק.

ממילא היות והיום כל האברכים הבני תורה יש עליהם את האחריות של כלל ישראל, הם צריכים להיות הדור העתיד, שכל הענין של התורה יהיה על פיהם, לכן הם צריכים עוד יותר, להתבונן לזה, כדי שיוכלו לקיים את המשימה המוטלת עליהם, וברוך השם שאתם ראויים לזה "וכל אחד מכם ראוי לזה" ב"ה, כי הן מצד הכשרונות הן מצד יראת שמים, אתם ראויים לעשות גדולות ונצורות. וצריך להתחזק בזה מאד.

ואח"כ כל שהכמות מרובה ממשעשויו אין הכמות מתקיימת, והיינו דכמה שיש בו חכמה צריך להיות ביחד עם זה ג"כ יראת שמים, ואם יש הרבה חכמה, ויראת שמים מעט פחות מזה, זה כבר לא טוב, הייראת שמים צריך ללכת בד בבד עם החכמה, ואם יש מעט חכמה יותר, כבר אין הצלחה להכמת הזאת.

והיות שאתם ב"ה ראויים לזה רק שצריך להתחזק, ואתם צריכים לדעת שהעול של הדור העתיד מונח עליכם, מי יהיה האחראי לתורה בכלל ישראל, אם לא האברכים היקרים האלה, שמוסרים את נפשם לתורה, ואם זה לא יהיה ביחד עם מדת היראת שמים הדרושה, אז עדיין לא יהיה טוב, ואתם ראויים לזה!

ויעזור הקב"ה באמת שכל אחד ואחד מכם יעלה בתורה, ויראה לקיים תמיד מה שכתוב בנפש החיים, ואז בודאי תגדלו פי כמה עוד יותר ויותר, והקב"ה יעזור שכולכם תצליחו להיות מגדולי ישראל לתפארת לחקם הדת על תילה, ונזכה בימינו לביאת הגואל בב"א.

אנכי ה' אלוקיך

כאשר דיבר רבנו, שבשבועות צריך גם חיזוק מיוחד ב"אמונה", שבוה התחיל הקב"ה את עשרת הדברות "אנכי ה' אלוקיך", והרד"ב פעם שיחה ארוכה, להראות מכמה מקומות בחז"ל חק, את המציאות של "רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום".

נביא הארה נפלאה מהחפץ חיים הקדוש, שמביא בנו בספר שיחות לחקם הדת על תילה, ונזכה בימינו לביאת הגואל בב"א.

אנכי ה' אלוקיך

כאשר דיבר רבנו, שבשבועות צריך גם חיזוק מיוחד ב"אמונה", שבוה התחיל הקב"ה את עשרת הדברות "אנכי ה' אלוקיך", והרד"ב פעם שיחה ארוכה, להראות מכמה מקומות בחז"ל חק, את המציאות של "רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום".

נביא הארה נפלאה מהחפץ חיים הקדוש, שמביא בנו בספר שיחות לחקם הדת על תילה, ונזכה בימינו לביאת הגואל בב"א.

מן "השמים" השמעתם קולך

במוסף של ראש השנה, מוכא תיאור מופלא של מתן תורה. אתה נגליה בעין כבודך על עם קדשך לדבר עמם, מן השמים השמעתם קולך, ונגליה עליהם בערפלי מזהר. גם כל העולם כולו חל מפניך, ובריות בראשית חדרו ממך, בהגלותך מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצות, ותשמיעם את הוד קולך, ודברות קדשך מלהבות אש. בקולות וברקים עליהם נגליה, ובקול שופר עליהם חופעת וכו'.

וכעת בהתקרב היום הגדול הזה, שה' חוזר רבנו ואומר תמיד, שזהו "היום המואשר" שה' להקב"ה בבריא, "יום התגלותו ויום שמחת לבו". כמה עלינו להתרגש ולשמוח, שזכינו לחיים "העם הנבחר", והבני תורה הם "הנבחרים שבנבחרים..." ואין לנו אלא לראות כיצד מתכוננים ליום גדול ונשגב זה.

ועם היות ששמענו מרבנו, כמה וכמה דברים שה' מוכין את הציבור במשך השנים לקראת קבלת התורה, לא נוכל להביאם על רגל אחת... ונשתדל להביא מעט... ויהי' שיחי' לתועלת.

ראשית חכמה "יראת ה'"

מן היסודות שצריך כדי לזכות לתורה, זה "יראת שמים", כמבואר בהרבה מקומות בחז"ל חק. לכן נביא לקראת "קבלת התורה" מה שדיבר רבנו על החיוב להתעורר "קודם הלימוד" ביראת שמים.

וכך אמר בסיום מסכת נדה שנלמד בשיעור ראש ישיבת "ארחות תורה" הגאון המופלא רבי איתמר גרבוז שליט"א בכולל פרינבד [ליל י"ז אלול תשנ"ז].

בעצם מצד אחד זה זמן של "אלול", ובעיקר צריך לדבר מעניין ימים נוראים, ומצד שני יש שמחה, כמו שלמדו חז"ל שעושים סעודה לגמרה של תורה, וכמובן שזה צריך להיות גילו ברעדה – תמיד.

והנה פעם היו כלל ישראל מפוחדים בעיירות ולכל עיירה היה רב, והרב היה האחראי על הרהציות שלה. ובזמננו לדאבוננו הרבו העיירות, ונשאר רק קומין בני תורה, אברכים שמוסרים נפשם ללמוד תורה בקדושה ומטהרה, והם ממש יחידים, ואע"פ שאומרים שיש הרבה, מ"מ יחידים הם השורבים, ולגבי החשבון של כלל ישראל הם יחידים.

והנה חז"ל אמרו בסנהדרין (ל"ז א') שכל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם, והיום בפרט צריך להרגיש את זה, כי מי נושא את דגל התורה בכלל ישראל, מי הם האחראים על כלל ישראל –

הבני תורה. ואם בדורות הקודמים היו הבני תורה אחראים, היום במיוחד, דפעם היה כל רב בעירו נושא את התורה, אבל היום כמעט אין רבנים רק יחידים, יחידים ממש, ואי אפשר לומר שהם אחראים לכלל ישראל, ומי עכשיו בדור שצריך להיות אחראי על כלל ישראל, על התורה, הבני תורה!

וברוך השם כאן האברכים היקרים, כולם בני תורה, ומוסרים את נפשם ללימוד התורה, בכל כך התמדה, ובכל כך התלהבות, לכן הם צריכים להיות ממש הדוגמא של כלל ישראל, ובי"ה שזכותם לך.

אמנם צריך לדעת שאמרו חז"ל כי בלי יראה אין כלום ובודאי כאן כולם ב"ה יראי שמים בלי שום ספק, אך הנה בנפש החיים (שער ד' פ"ו) הביא את הגמ' בשבת (ל"א) דצריך לערב קב חומטין. ומפרש

פרשת השבוע – כה תברכו

נראה בעיני כמה דברים מרבנו, בנוגע לברכת כהנים.

לא הקפיד לעמוד "פנים מול פנים", רק שיחי' לגמרי לפניהם. ואמר שכשיש כמה כהנים עומדים אחד אחורי השני, כמו שורה. אינו בכלל ברכה של כולם, רק של אלו שהוא עומד לפניהם, לכן ישתדל לעמוד לפני כולם, דכל כהן מוסיף ברכה.

ה' נזהר מלהישען בזמן ברכת כהנים, רק ה' עומד זקוף ופניו קצת כלפי מטה, בריצינות גדולה ומקשים לברכה. שאלו אם מותר לענות יהא שמוי' רבא או קדושה באמצע ששומע ברכת כהנים [מחדר אחר]. ואמר, מותר, אך מפסיד את הברכה באותו זמן שעונה.

לא ה' מחזיק ידיו פתוחות כלפי מועלה בזמן ברכת כהנים.

פעם אחת היו הרבה כהנים, ועמד בסמוך לכל הנעלים שחלצו הכהנים. והתרחק מהנעלים כמה אמות. ונימק, שיש ריח של זיעה מהנעלים. ושאלו הרי נחלש אצל הרה"י חוש הריח? אמר דמ"מ כיון שיש ריח צריך להרחיק, גם מי שאינו מריח.

הח"ת. ומועילה הרבה להתחזק בהבנה, שאנחנו לא מבינים כלום!
וז"ל, גול על ד' דרכך. אמר פעם אם עוד נשען על פקח והוא מוליכו,
האם ישעון העור כי לא זו הדרך, ע"כ.

כמה דברים למעשה

קבלת יו"ט והדלקת נרות

הביאו לפני רבנו שיש שחששו שלא לקבל תוספת יום טוב בערב
שבועות, כי עיי' יוסף מזה"ת ממונות של ספירת העומר.
ואמר דמסתבר שאין בזה הספק תמימות, היות ואף כשמקבל על
עצמו יו"ט לא נשתנה היום, ועדיין לא נגמר יום הארבעים ותשע של
הספירה, רק שהחל על עצמו דיני יו"ט "בערב יו"ט", אך השבע
שבועות הם תמימות.

ואי"ז נוגע למה שכתבו הפוסקים בריש סי' תצ"ד שלא להקדים תפילת
מעריב בליל שבועות מחמת הספק תמימות.
וכן בנוגע להדלקת נרות, על ידי הדלקת נרות מבעוד יום, לא נחסר
עיי' בתמימות, דמקרא כך הוא זמן ההדלקה, שמדליקים מבעוד יום
לצורך שבת ולצורך יום טוב.

אמנם ברכת שהחיינו עדיף שלא תברך בשעת הדלקה, רק תכין
לצאת בברכת שהחיינו בקידוש.

ליל שבועות

לא' שהעיר למה נשארים ערים בליל שבועות על חשבון תפילה
רדומה ואח"כ ביטול תורה שישנים הרבה שעות, אמר רבנו בתוקף,
"השטיינען העצום שיש בליל שבועות הוא חזק מאוד, ואין לזלזל בו
כלל".

ופעם אחרת כששאלו שיש כאלו שעשו חשבון שאילו לא היו נשארים
ערים בליל שבועות, היו לומדים יותר שעות, האם כדאי יותר שילכו
לישון או לא.

השיב רבנו - בודאי שלא כדאי להפסיד את ה - "ליל שבועות".
והרבה שנים היה בא רבנו לישיבה קמנה פניב' לשבת כמה שעות
בסדר ליל שבועות.

ומי שאינו יכול להיות ער בליל שבועות, אמר שיראה לשבת וללמוד
"ביום" חג השבועות, כי המעלה הגדולה של לימוד בשבועות, הוא גם
"ביום".

במ"ב הביא בשם האריז"ל דמי שניעור בלילה וכו' "ישלים שנתו",
וכונת הביטוי "ישלים שנתו", ביאר רבנו דהיינו שתתמלא שנת
לדתו. וכלשון חז"ל הקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים.
ושאלו א"כ מי שנוגד בחד' סיון, נמצא שיזכה עבור זה לחיות עד ח' סיון,
ורויה יום אחד בלבד? הגיב רבנו - וכי יום אחד לחיות זה כלום?

הוא ללמוד ובנו ללמוד

שאלה: נשאל רבנו מאברך יקר, שבנו הקטן רוצה שילמד אתו בליל
החג, אך הילד לא חיוק מעמד כל הלילה, וישאר האב בשאר השעות
בלי חברותא, ואם ילך האב לישיבה יהיה לו חבורתא כל הלילה.
האם יש לו להעדיף לימוד שלו בעצמו, או של בנו.
השיב רבנו במתק לשונו: דאם איז אויך זיך... פי' ללמוד עם בנו זה
גיב הוא...

סיפרו לרבנו על בנות צעירות, שישבו הרבה שעות בליל שבועות
ואמרו תהלים, ושייבה את זה רבנו - זייער גוט! ואמר יש להם על מה
לבקש, אח"כ עד שמקבלים שידוך, זה לא פשוט, וכבר מגיל צעיר
יש להם להתפלל על כך.

וכשדיברו על אהבת תורה שיש לנשים שנהנות לשמוע קול תורה. אמר
"כל אחד ודצור הרע שלו, לבנים יש יצר הרע גדול שלא ללמוד, ולבנות
אין שום יצר הרע על זה, ואחרבה מופשזות ללמוד. אך מצד שני ענין
הקבוש בצניעות, בזה דצור הרע ערשה לבנות את המות, ומסיתן
ללבוש בגדים שאינם מכסים כראוי במקומות המעונים כיסוי".

ברכות התורה

שאלה: לפי המבואר בשו"ע שאסור ללמוד קודם שמברך ברכות
התורה, א"כ מי שניעור בלילה והגיע עלות השחר מה יעשה, כי
בדרך כלל המברך שמוציא בברכות זה סמוך לתפילה, האם כשהגיע
זמן עלות השחר הראשון, צריך כבר להפסיק ללמוד.

תשובה: ימשיכו ללמוד רגוע עד עלות השחר של - 72 דק' לפני
הניץ, היות שגם למיד' דחוב ברכות התורה דאורייתא, מ"מ האיסור

ללמוד לפני ברכות התורה, הוא רק "מדרבנן", ממילא כל זמן שלא
הגיע הזמן של 72 דק' קודם הניץ, שזה לכו"ע זמן עלות השחר, יכול
להמשיך וללמוד דהוי רק ספיקא דרבנן.
ופעם אמר בשם מור' הקהלות יעקב זצוק"ל, דמן הדין, 72 דק' "זהו"
הזמן של עלות השחר.

ידוע מש"כ הגרעק"א באו"ח סי' מ"ז דמי שישן שינת קבע ביום, אף
אם אח"כ ניעור כל הלילה, יכול לברך לאחר שיעלה עלות השחר
ברכות התורה, ממה נפשך, דאם לילה מחויב בברכה, הרי כבר עבר
הלילה, ואם שינה מחייבת הרי ישן שינת קבע, וכן הורה רבנו
למעשה. וזכורני פעם אחת שבא רבנו להתפלל שהרית בחג
השבועות בישיבתו דק' "גאון יעקב", ולא היה מי שיוציא בברכות,
ואמר רבנו שברכות התורה הוא יכול להוציא, היות וישן שינת
קבע ביום, וכך עשה.

קריאת רות קודם התפילה

שאלה: האם אפשר לקרוא מגילת רות לפני התפילה בחג השבועות,
לאחר עלות השחר.

תשובה: לא ערשם שינויים ממנהג אבותינו, ואם בא לשנות ממה
שנהגו, הרי זה כקורא בערב החג.
וכמו כן אמירת אקדמות, אין חוב לומר, אבל מנהג ישראל תורה
היא.

סיגוריות ביו"ט

בענין עישון סיגוריות ביום טוב, אמר רבנו שבזמנינו בודאי יש
להזהר מאוד מזה, כי ביום זה בודאי לא דבר השווה לכל נפש, ולא
חותר לזה הבערה ביו"ט.

[והי' תמה גם על דורו של הקרבן נתנאל וכו'] שלא אחזו שעישון זה
סכנה, בכל זאת למה היו שהתירו לעשן ביו"ט, הרי מותר מלאכה
ביו"ט רק להנאה, ואיזה הנאה יש במה שמכנים עשן לריאות ונושם
עשן. ואף שיש שסבורים שזה מרגיע אותם וכו', הרי זה דמיון כוזב,
ולמה זה יהא נחשב צורך היום שיהא מותר ביו"ט.

לא לזרוק את הכל...

אותם בני תורה הסבורים שלאחר ליל שבועות צריך לצאת
להתאווור... אמר רבנו שזה עצת היצר' ולא יתכן שאחרי שעמלו
כ"כ בתורה, וכו' לקבל את התורה, חולכים ומבזבזים את הזמן,
וזורקים את הכל...

דבריהם הן הן זכרונם

כאשר בשבוע הבעל"ט חל הוא"צ של רשב"א מרן רה"י הגאון רבי
יהחמאל גרשון אדלשטיין זצוק"ל, לא נכבד במלים על גדול הקשר
וההערכה ההדדית שהי' לרבנו עמו, דברים ידועים ומפורסמים.

ובשנים שיצא לאור הגליון "פרי חיים" הי' שמה ומבקש לראות מה
חדש רבנו, ופעם אחת שלח הערה שלימה שכתב בגליון פרי חיים שלו.
ולגדל החביבות נעתיק את הדברים. בגליון פרי חיים [ק"ח] הובא
מה שהי' מביא רבנו מהאפיפי' ים (חלק ב' סי' ג') את קרשית מרן
הגרי"ח זצוק"ל האריך מברך המסדר קידושין בורא פרי הגפן להוציא
את החתן וכלה, הרי ברכת הכהן אי אפשר להוציא כשאינו נהנה
בעצמו.

וכתב על זה מרן זצוק"ל בכתי"ק, וז"ל זכור לי כי יש בכ"י לגבי מילה
בתענית שאפשר לברך על היין להוציא את היולדת, שמותר לה
לשתות, ואע"פ שבברכת הנהנין מי שאינו נהנה אין יכול לברך
להוציא אחרים, מ"מ כיון שנהנו לברך על היין בברית מילה, הוי
חובב בין מחמת המנהג, והוי כמו יין של קידוש, שגם מי שאינו
שותה יכול לברך להוציא מי שמחוייב בקידוש עכ"ל.

זכותו הגדולה והעצומה, תעמוד לכל משפחתו המפוארת שליט"א
ולכל כלל ישראל. תנצב"ה.

לע"נ דודתי המחנכת הצדקנית מרת מרים חנה שוב ע"ה בת
הנה"צ ר' יוסף אברהם וולף זצ"ל, יא"צ ז' סיון. תנצב"ה.

הרבו תפילה ובקשה משוכן מרומים לרפואת עמוד התורה
הגאון רבי חיים בן רעשא רייזיל ברמון שליט"א בתושחי

"אוהבים דבריה" - זהירות בחג השבועות על כניסת השבת

כאשר חל חג השבועות בערב שב"ק, מצוי קצת חוסר שימת לב על כניסת השבת. ולכן יש לתת את הדעת מאוד, לפיכך את החכנות לשבת,
והדלקת הנרות עד חצי שעה לפני השקיעה.

וביותר יש להקפיד שיהיו תבשילי השבת מוכנים לאכילה מבעוד יום גדול, כמ"ש המ"ב (סי' תקכ"ז סק"ג), היות שכל ההיתר של עירוב תבשילין
הוא מחמת הוואיל ואי מקלעי אורחים.

וכן יש לבדוק את הכיסים, היות שבי"ט הותר מלמול לצורך, מצוי ששוכחים דברים בכיסים הבגדים.

ובהאי ענינא, היתה הוראתו של רבנו, להישאר עם בגדי יו"ט עד מוצאי שבת, שלא יראה בזלזול בשבת.

לתרומות להפצת הגליון השבועי ולקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953 וכן בקובץ השבועי "אוצר הפרשה"
או למייל לאורו נלך s31626532@gmail.com וכן ניתן להשיג את הגליון מודפס ברש"י 14 קומה ב' ליד הדלת

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלווחה 6.